UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

VI. De speciebus sacramentalibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

Visual Library

mirum non est, quòd in eo desinat esse nihil deperdendo, præter ejusmodi præsentiam. At Christus positus fuit in sacramento, per veram sui reproductionem, ut supra ostensum est: quare non potest in eo desinere, per solam amissionem præsentiæ; sed necesse est ut desinat ibi esse secundum suam substantiam, aut certè ut novam habeat præsentiam, respondentem replicationi quam habebat sub speciebus.

CAPUT VI.

De speciebus sacramentalibus.

RESOLUTIO I. *Accidentia panis, & vini remanent in hoc sacramento post consecrationem, idque sine subjecto.*] PRIMA PARS PROBATUR, tum experimento sensuum, qui nullam in iis mutationem advertunt: tum ex Concilio Trident. *sess. 13. can. 2.* ubi statuitur, in Eucharistia remanere duntaxat species panis; quod sine dubio de iisdem numero intelligendum est, quia si essent aliæ, ea non dicerentur remanere, cùm priùs non fuerint: tum denique ex consensu sanctorum Patrum, & Theologorum omnium qui constanter asserunt, corpus Christi esse sub iisdem accidentibus, sub quibus erat substantia panis.

Quæres an pars ista sit de fide, intellecta de omnibus accidentibus, à substantia panis, & vini realiter distinctis. *Respondeo* in hac re duos esse dicendi modos. Nonnulli existimant certum esse ex fide, ea accidentia quæ sensu percipiuntur remanere: alia vero si quæ sunt, quæ in sensum non cadant, manere quidem cum reliquis, id tamen in Conciliis non esse definitum.

Alij dicunt utrũque esse de fide, quod videtur probabilius: nam cum Concilia definiant accidentia manere, neque doceant de quibus intelligi debeat eorũ definitio, planum est eam universaliter de omnibus intelligendam. Alias distinctionem aliquam inter illa apposuissent, ne daretur occasio errandi. Eò vel maximè, quòd cùm ex probabiliori sententia,

tam

tam hæc quam illa proximè inhæreant quantitati panis, non videtur potior ratio cur unum desinat, quàm aliud.

Secunda pars est etiam de fide, propter authoritatem Concilii Constantiensis *sess. 8.* ubi damnatur propositio illa Vvicleffi. Accidentia panis non manent sine subjecto, in eodem sacramento.

Apertè verò *probatur* ex præcedenti, suppositis iis quæ fides docet de absentia panis. Nam si eadem numero accidentia perseverant, cum sub illis non sit amplius substantia panis, planè sequitur ea esse sine subjecto. Sequela patet, non enim sunt in eodem subjecto in quo antea erant; neque etiam in corpore Christi de novo accedente: tum quia corpus humanum ut sic, non est capax ejusmodi accidentium, tum quia cum Christus existat indivisibiliter ad locum, accidentia quæ extensionem habent in ordine ad locum, sustentare non potest. Quid, quod talis sustentatio fieri non potest sine alteratione aliqua, cujus Christus non est capax; cùm sit glorioſus, & impassibilis. Nullum ergo est subjectum, in quo panis accidentia sustentetur.

Porrò hic *observa*, posteriorem hanc partem intelligendam esse de subjecto substantiali, ut sensus sit, accidentia panis post consecrationem nulli inesse substantiæ. Quod tamen non impedit, quominùs quantitas panis, quæ ex probabiliori sententia Philosophorum, realiter distinguitur à substantia panis, atque adeò post consecrationem remanet, sit subjectum aliorum accidentium, ut docet S. Thomas *q. 77. art. 2.* Ea enim quoad modum existendi non mutantur; & sicut ante consecrationem quantitati immediatè inhærebant, ita & post illam eidem conjuncta manent.

RESOLUTIO II. *Non est admittendus modus aliquis positivus, quo accidentia separata per se existant, morte substantiæ.*] PROBATUR 1. quia non sunt multiplicanda miracula sine necessitate: at nulla est necessi-

tas

tas admittendi talem modum, qui nō posset sine miraculo competere accidentibus: cur enim non poterit Deus, per specialem influxum conservare accidentia separara à subjecto, etsi nullum modum positivum per se existendi illis tribuat? Sanè nulla ratio ostendit, absolutè teneri Deum conferrè accidentibus talem quendam modum, ex hypothesi quod illa sine subjecto conservare voluerit.

Probatur 2. Nam vel ille modus est entitativè substantialis, vel accidentarius: non substantialis, quia accidens non potest recipere modum substantialem: non etiam accidentarius, quia cum accidens quodcunque, ex natura sua, postulet inesse alicui subjecto, modus ille, si est accidentalis, exigit ex se a teri inhærere; atque adeo repugnat ut accidens per illum habeat, quòd existat per se, sine ullo ordine ad substantiam.

Dices 1. Deus non aufert rebus creatis modum aliquem connaturalem, quin tribuat illis alium modum oppositum: sic aufertur ab humanitate Christi modus subsistentiæ, posito in illa modo unionis ad Verbum. Et à quantitate corporis Christi aufertur modus extensionis in ordine ad locum, posito modo indivisibiliter existendi in loco, & sic de aliis. Sic ergo, cum à quantitate panis auferatur inhærentia, quæ est modus positivus, connaturalis illi: verisimile est dari illi alium modum immediatè oppositum, quo per se sit.

Respondeo non esse parem rationem: nam ut Verbum sit homo, necessaria est unio aliqua inter ipsum, & humanitatem. Et ut corpus Christi sumatur integrum, & sine horrore à fidelibus, debuit constitui indivisibiliter in sacramento. At nulla necessitas cogit, aut efficax ratio movet, ut accidentibus separatis modum positivum per se existendi tribuamus, ut dictum est. *Accedit* quod in iis, aliisque similibus exemplis, non habet locum specialis aliqua repugnantia, qualem hic observamus.

Dices 2. Modum illum esse admittendum, quia cum illo quantitas erit modo magis connaturali, & meliùs disposita ad actiones & passiones. *Verùm* rationes istæ non concludunt: non quidem prior, quia cùm modus ille sive sit substantialis, sive accidentalis, formaliter dicatur repugnare naturali accidentium inhærentiæ, fieri nequit ut accidentia magis connaturaliter sint cum illo, quàm sine illo. Non etiam posterior, quia quantitas à Deo efficienter sustentata, non minùs apta est ad varias mutationes efficiendas, vel in se recipiendas; quàm si inhæreret substantiæ, aut per modum positivum existeret.

Dices 3. Satiùs esse tribuere accidenti separato, modum existendi positivum, quàm fateri existentiam accidentis separati carere termino. *Respondeo*, imò meliùs esse denegare accidenti separato terminum positivum, quàm sine urgenti ratione, illi assignare terminum supernaturalem, ipsiusque naturæ quodammodo oppositum; quia eo non obstante, accidens illud erit terminatum negativè, quod satis est.

RESOLUTIO III. *Accidentia separata aliter conservantur à Deo extra subjectum, quàm in subjecto.*] PROBATUR 1. nam sicut se habet creatio accidentis, ad eductionem illius è subjecto, ita se habet conservatio accidentis extra subjectum, ad conservationem illius in subjecto: atqui ut accidens creetur, major requiritur influxus ex parte Dei, quam ut educatur è subjecto: eò quòd quando accidens creatur, cum fiat sine concursu subjecti, dependentia quam naturaliter ab illo habet in fieri, suppleri debet. Ergo etiam major influxus necessarius est, ut conseruetur extra subjectum, quam ut conservetur in illo: quandoquidem dependentia quam habet à subjecto in conservari, supplenda est.

Probatur 2. Nam accidentia existunt in subjecto naturaliter, extra subjectum vero supernaturaliter; ergo concursus qui sufficit ut existant in subjecto,

non

non sufficit ut extra illud existant. Sequela patet, quia prior concursus est ordinarius & naturalis, posterior verò extraordinarius, & supernaturalis esse debet; ergo ille præcisè non sufficit.

Nec refert 1. Quòd idem utrobique sit terminus materialiter spectatus: nam quamvis homo idem sit quoad substantiam, sive à Deo creetur, sive per generationem naturalem producatur, tamen si creetur, Deus majorem & efficaciorem exhibebit concursum, quam si modo ordinario generetur: quia causalitas causarum secundarum supplenda erit. Ita licèt idem sit accidens productum in subjecto, & extra illud, id non impedit, quò minùs dum extra subjectum producitur, exigat potentiorem influxum, quàm dum educitur è subjecto; eò quòd causalitas subjecti supplenda est.

Nec refert 2. Quòd subjectum non concurrat effectivè ad conservationem accidentis: verè enim & physicè ad illam concurrit, in genere causæ materialis & subjectivæ; quare hæc conservatio suppleri debet à Deo, non quidem in eodem genere, cum id dicat imperfectionem Deo repugnantem, sed in genere causæ efficientis. Aliàs cum levitas non concurrat effectivè in igne, ad motum sursum, non deberet Deus novo influxu supplere concursum levitatis, quod dici non potest.

RESOLUTIO IV. *Accidentia separata possunt eodem modo agere, ac ante. Item possunt alterari & corrumpi, & ex iis corruptis potest aliquid generari.*] PRIMA PARS PROBATUR, nam in primis in hostia consecrata remanent eædem qualitates, cum eadem virtute immutandi sensus, & alterandi corpora, quã habebant ante consecrationem, & cum modo existendi proportionato ad inducendos ejusmodi effectus, quare possunt edere eosdem effectus sive intentionales, sive reales quos ante producebant, ut etiam patet ipsa experientia.

Deinde, species separatæ possunt generare, & cor-

rumpere ea quæ prius generare, & corrumpere poterant. Nam cum possint alterare aliquod subjectum, ea alteratio adeò intendi potest, ut tandem sequatur corruptio subjecti: porro corruptio unius est generatio alterius. Hinc si aquæ pars exigua misceretur speciebus vini consecratis, ea tandem in vinum converteretur.

Secunda pars ostenditur, nam agentia naturalia possunt agere in ipsam quantitatem specierum consecratarum, eodem modo ac anteà, & ex ea educere qualitates oppositas qualitatibus panis & vini, quæque earum temperamentum dissolvant. Unde constat quando dicimus, species sacramentales posse corrumpi, nos minimè loqui de ipsa quantitate, sed de qualitatibus ei inhærentibus: quantitas enim est earum subjectum, quod iis pereuntibus remanet, saltem ex probabiliori sententia, negantium resolutionem usque ad materiam primam.

Tertia pars satis vel ipsa experientia probari potest: videmus enim species, si diu asserventur putrefieri, & ex iis vermes generari. Dubium est autem non exiguum, quomodo id fiat, nam cùm panis substantia desit, difficile est explicare, qua ratione generatio substantiæ alicujus fieri possit: cùm enim Christi corpus sit incorruptibile, non potest ex eo aliquid generari. Qua in re dicendum videtur, eodem instanti quo Christus desinit esse sub speciebus, à Deo creari materiam quam supponit quantitati, aliisque dispositionibus ab agente naturali introductis; quarum beneficio fit ultimò disposita ad susceptionem formæ substantialis, quæ eodem instanti ex ea educitur. Licet enim hoc non fiat sine miraculo; id tamen necessarium est, suppositâ sacramenti Eucharistiæ institutione, & eam sequitur juxta suavem dispositionem, qua Deus hæc inferiora moderatur: quia cùm per consecrationem materia panis & vini pereat, æquum est ut denuo producatur, ne hujus sacramenti institutio vergat in detrimentum naturæ,

cujus

cujus materia prima tandem magna ex parte deperderetur. Imò cùm eadem remaneat quantitas, verisimile est eandem numero reproduci materiam, quia majorem cum illa proportionem videtur habere, quam cum alia.

RESOLUTIO V. *Quando apparet caro, aut sanguis in Eucharistia, probabile est id quod videtur, non esse carnem, aut sanguinem Christi.*] PROBATUR ab effectu, nam si species ita immutatæ diu asservantur, tandem corrumpuntur, & tabescunt ut docuit experientia: hoc autem sine magno incommodo, & indecentia credi non potest, de ipsa carne aut sanguine Christi; quia alias sequeretur Christum, ut est in sacramento, non esse beatum quantum ad corpus, quod dici non potest.

Deinde, etsi supponas ejusmodi immutationem durare per breve tempus, & species statim redire ad pristinum statum; præterquàm quòd verisimile est tunc species ipsas verè non immutari, sed totam mutationem fieri in oculo videntis: ex hypothesi tamen quòd illæ mutentur, neque etiam tunc probabile est veram Christi carnem, aut sanguinem videri. Quia non decet, carnem Christi in frustra dissectam, aut sanguinem illius extra venas effusum, quomodo tunc apparet, existere, etiam per breve tempus: cò quòd nullibi ita existit, aut stante beatitudine existere potest.

Dices primò, si in speciebus reipsa non fit illa immutatio, quæ exteriùs apparet, qui eas vident, decipiuntur: putant enim se videre carnem, aut sanguinem Christi, quod falsum est. Quis autem in sacramento veritatis deceptionem admittat?

Respondeo nullam hic deceptionem contingere, sive immutatio fiat in speciebus, modo prædicto, sive iis non mutatis, tota mutatio fiat in oculo videntis. Quia ut docet S. Thomas 3. *p. q. 76. art. 8.* ejusmodi apparitio fit in figuram cujusdam veritatis, scilicet ad ostendendum corpus, & sanguinem Christi verè

esse in Eucharistia. Quod confirmat ex Augustino, qui *lib. 2. de quæst. Evang. cap. ult.* ait, fictionem nostram quando refertur ad aliquam significationem, non esse mendacium, sed figuram veritatis.

Dices secundò, quando Christus apparet sub specie pulcherrimi pueri, tunc saltem negandum non esse, quin ipse Christus videatur: quia alioqui esset periculum adorandi infantem apparentem pro Christo. *Respondeo* hoc periculum facilè caveri posse, quia adoratio debet tendere ad ipsum Christum, vel sub forma illa latentem, si adhuc ibi existit; vel ad eundem in cœlo existentem, si non est amplius sub specie quæ apparet. Porrò Christus tunc desinit esse sub speciebus sacramentalibus, quando illæ ita sunt immutatæ, ut substantia panis non posset sub illis naturaliter conservari.

CAPUT VII.

De ministro hujus Sacramenti.

RESOLUTIO I. *Nullus nisi Sacerdos validè potest Eucharistia Sacramentum conficere. Plures tamen Sacerdote illud simul validè conficere possunt.*] PRIOR PARS est de fide, definita in variis Conciliis, Nicæno *can. 14.* Lateran. sub Innoc. III. *cap. 1.* Florent. in decreto Eug. & Trident. *sess. 22. cap. 1.* Ratio autem illius est, quia conficere sacramentum Eucharistiæ, in quo Christus verè & realiter continetur, est effectus omnino supernaturalis, qui procedere non potest nisi ab habente potestatem ejusdem ordinis; qualem Christus solis Apostolis, eorumque in sacerdotio successoribus concessit. Quare soli Sacerdotes Eucharistiam validè conficere possunt.

Posterior pars sufficienter ostenditur ex consuetudine recepta, & à summis Pontificibus approbata Latinarum Ecclesiarum, qua Sacerdotes recens ordinati, solent verba consecrationis simul cum Episcopo celebrante proferre, idque super eandem materiam. Cùm enim Ecclesia in re tanti momenti errare